

Naplňuje Ústav pro studium totalitních režimů svou zákonnou roli?

Člen Rady ÚSTR Patrik Benda předává „Cenu Václava Bendy“
(pojmenovanou po jeho otci) Kamile Bendové (své matce), 2009.

181**ZÁKON**

ze dne 8. června 2007

**o Ústavu pro studium totalitních režimů a o Archivu bezpečnostních složek
a o změně některých zákonů**

PREAMBULE

Ten, kdo nezná svou minulost, je odsouzen ji opakovat.

§ 14

(1) Ministerstvo vnitra, Ministerstvo obrany včetně Vojenského zpravodajství, Ministerstvo spravedlnosti, Bezpečnostní informační služba a Úřad pro zahraniční styky a informace předají Archivu k prvnímu dni sedmého kalendářního měsíce následujícího po dni vyhlášení tohoto zákona evidenční a registrační pomůcky, archivní fondy, včetně agenturních, operativních, vyšetřovacích a kádrových svazků nebo spisů, archivní sbírky i jednotlivé archiválie a dokumenty vzniklé činností bezpečnostních složek a Komunistické strany Československa a organizací Národní fronty působících v těchto složkách v období od 4. dubna 1945 do 15. února 1990, které jsou v jejich držení. Ministerstvo vnitra předá rovněž archiválie vzniklé po 1. lednu 1990 týkající se činností souvisejících se správou archiválií bezpečnostních složek.

Po dlouhých osmnácti letech zákonodárci rozhodli o svobodném přístupu veřejnosti k archivním dokumentům StB a dalších represivních složek minulého režimu.

„Otevřená minulost“

Již před vznikem ÚSTR bylo na základě rozhodnutí ministra vnitra Digitalizováno 850 000 papírových evidenčních karet. „Evidenční karty jsou součástí archivního fondu operativních a vyšetřovacích spisů a představují významnou pomůcku pro vyhledání archivních dokumentů,“ je napsáno na webu ÚSTR. Na tiskové konferenci ministr vnitra sliboval, že všechny dokumenty StB bude možné zanedlouho studovat na internetu.

Na vzniku ÚSTR a ABS se podílela řada renomovaných historiků, archivářů a badatelů, kteří pro širokou veřejnost představovali záruku kvalitní práce nové instituce.

Rok po založení ÚSTR a ABS jsem požádal o všechny „evidenční a registrační pomůcky“ v digitální podobě, které obě zmíněné instituce na základě zákona získaly.

3. V případě, že jste již zmiňované databáze převzali, uveďte důvod, proč jste je doposud nezveřejnili na webových stránkách Archivu.

Vznesené dotazy (celková žádost o informace) je koncipována nad rámec působnosti zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. Toto tvrzení opírám o ustanovení § 3 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb., neboť některé Vámi požadované informace nemá Archiv k dispozici a je v rozporu s tímto zákonem Vámi požadované informace vytvářet (ve vztahu k § 2 odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb.).

K jednotlivým bodům Vaší žádosti uvádím následující:

ad 1) Je nutné konstatovat, že Archiv v souladu s § 14 zákona č. 181/2007 Sb., o Ústavu pro studium totalitních režimů a o Archivu bezpečnostních složek, ve znění zákona č. 160/2008 Sb., **ani v jednom případě od oprávněných subjektů nepřevzal původní podobu „elektronických databází“ provozovaných před rokem 1990 „tajnými službami komunistického režimu“**. Nicméně evidenční systémy a další materiály převzaté k 1. únoru 2008 (podle uvedeného ust. § 14 zákona č. 181/2007 Sb.) umožňují nanáhat úkolů obsažené v zákonech č. 451/1991 Sb., kterým se

ad 2) Z odpovědi ad 1) plyne, že Archiv převzal též elektronické databáze od všech příslušných subjektů na základě a podle zákona č. 181/2007 Sb. Tyto elektronické databáze, kromě evidenčních podkladů zveřejněných podle zákona č. 140/1996 Sb., o zpřístupnění svazků vzniklých činností bývalé Státní bezpečnosti, a některé další zákony, ve znění zákona č. 107/2002 Sb., **nejsou na základě zvláštního zákona každému přístupné, tudíž nepodléhají podle ustanovení § 5 odst. 5 zákona č. 106/1999 Sb., zveřejnění a proto nemůžeme Vaší žádosti vyhovět.**

č. 499/2004 Sb., využívány jako archivní pomůcky a slouží k vyřizování úředních a badatelských žádostí.

Nad rámec Vašeho požadavku Vás informuji o tom, že ve spolupráci s Ústavem pro studium totalitních režimů postupně zveřejňujeme formou dálkového přístupu archivní pomůcky <http://www.abscr.cz/cs/vyhledavani-archivni-pomucky>, které jsou nově zpracovány a verifikovány. Tyto archivní pomůcky budou v průběhu tohoto roku implementovány do vznikajícího elektronického archivu (badatelný).

Pro úplnost dodávám, že i kdyby zákon umožňoval zveřejnit elektronické evidence ve formě převzaté k 1. únoru 2008 od našich předchůdců, vysoká míra chybovosti v nich obsažená a jejich formát by nás stejně donutila data přezkoumat, opravit a upravit.

V červenci 2009 jsem na stránce www.svazky.cz zveřejnil největší elektronickou databázi StB „EZO“. Jedná se o přepis údajů z 850 000 papírových evidenčních karet (viz projekt „Otevřená minulost“ z roku 2007).

svazky.cz Motto: "Ten, kdo nezná svou minulost, je odsouzen ji opakovat."

Úvod Databáze Dokumenty Foto/Video Kauzy Příběhy Odkazy

www.svazky.cz Hledat

Vyhledávání v databázi

Svazková agenda

Registrující útvar:
Registrační číslo:
Archivní číslo:
Krycí jméno:
Příjmení (název):
Jméno:
Datum narození (dd.mm.rrrr):

databáze EZO (Evidence zájmových osob)

Jméno:
Příjmení:
Datum nar. (dd.mm.rrrr):
Místo narození:
Číslo svazku či spisu:

Hledat

Vyhledávat můžete jak podle příjmení, jména, data a místa narození osob, tak i podle registračních či archivních čísel svazků či spisů, k nimž byly evidovány. Poslední vyhledávací kritérium umožňuje u všech spisů a svazků (tedy i u zničených nebo nedohledaných) zjistit, jaké osoby k nim byly vedeny. Popis databáze EZO naleznete [zde](#). Vysvětlivky nejčastěji používaných zkratk a odpovědi na často kladené dotazy najdete [zde](#).

Při vyhledávání v EZO stačí vyplnit jednu rubriku, bez ohledu na háčky, čárky, velká nebo malá písmena. Vyhledávat lze i vložení minimálně prvních tří písmen v libovolném vyhledávacím poli a doplnit znakem *, takto budou hledány různé varianty slova. Například pro zadaný výraz "Novák*", budou vyhledány osoby "NOVAK", "NOVAKOVA" a pod.

Databázi zveřejňujeme tímto způsobem, protože tak neučinil Ústav pro studium totalitních režimů (resp. Archiv bezpečnostních složek) ani po dvou letech své činnosti. Jedná se o unikátní archivní pomůcku, podle níž je možné alespoň částečně zjistit, o jaké osoby se StB zajímala. V tomto kontextu je překvapivé, že ani po takřka dvaceti letech od listopadových událostí velká část lidí, které StB evidovala a sledovala, o tomto faktu nebyla ze strany současného státního aparátu doposud informována. Databázi zveřejňujeme také proto, abychom se pokusili omezit případné vydírání některých státních úředníků a politiků.

Ze samotného záznamu v EZO nelze ve většině případů dohledat konkrétní důvod, proč dotyčnou osobu StB evidovala.

Jako doplněk uvádíme možnost vyhledávat v dvou databázích spolupracovníků StB. Oficiální seznamy spolupracovníků naleznete [zde](#) a doplnění chybějících jmen [zde](#). Pro úplnost je potřeba dodat, že samotná evidence člověka v těchto databázích nevypovídá nic o jeho charakteru, morálce, vině či nevině. Teprve bližším zkoumáním životní cesty jednotlivce lze dospět ke konkrétnímu závěru.

Najdete nás na Facebooku

[svazky.cz](#)
Tohle se vám líbí. Už se mi to nelíbí

[svazky.cz](#) pitomost

Další lustrární pitomost
www.ceskapozice.cz
Příběh agentky StB „Jitky“ dokumentuje absurdní důsledky lustrárního zákona. Do konce března figurovala ve vedení České správy sociálního zabezpečení, ale protože zastávala lustrátorskou pozici, mohla být jen „pověřena řízením“. Tímto de facto obešla lustrární zákon. To však

V červenci 2009 jsem na stránce www.svazky.cz zveřejnil největší elektronickou databázi StB „EZO“. Jedná se o přepis údajů z 850 000 papírových evidenčních karet („Otevřená minulost“).

Na základě veřejných reakcí tehdejšího ředitele ÚSTR Pavla Žáčka a nepravdivých informací tehdejšího ředitele ABS Ladislava Bukovszkého o zveřejněné databázi „EZO“ zahájil v červenci 2009 Úřad pro ochranu osobních údajů šetření proti mé osobě, které trvalo celkem osmnáct měsíců.

V lednu 2011 rozhodl Úřad pro ochranu osobních údajů, že jsem zveřejněním databáze „EZO“ neporušil zákon.

Zn. SPR-5893/10-66

ROZHODNUTÍ

Úřad pro ochranu osobních údajů, odbor správních činností, jako příslušný správní orgán podle § 10 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, § 2 odst. 2 a § 46 odst. 4 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, rozhodl dne 31. ledna 2011 takto:

Řízení proti Stanislavu Pencovi, nar. 28. února 1970, trvalým pobytem Staré Hradky 53, 507 23 Libáň, který se měl dopustit přestupku podle § 44 odst. 2 písm. e) a i) zákona č. 101/2000 Sb.

- I. v souvislosti s tím, že v době od července 2009 do zahájení tohoto správního řízení (tj. 20. října 2010) zpracovával a zveřejňoval osobní údaje řádově statisíců osob uvedených v tzv. Evidenci zájmových osob StB (EZO), kterou zveřejnil na webových stránkách www.svazky.cz, v rozsahu jméno, příjmení, datum a místo narození, státní příslušnost, datum zavedení, archivní číslo, archivující útvar a problematika, a to bez souhlasu subjektu údajů, čímž měl porušit povinnost stanovenou v § 5 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb., se podle § 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích,

zastavuje,

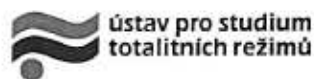
neboť skutek, o němž se vede řízení, není přestupkem,

Během šetření vyšlo najevo, že databáze „EZO“ je archiválií, která byla Národním archivem zaregistrována v evidenci NAD („Národní archivní dědictví“) již před jejím zveřejněním na stránkách www.svazky.cz. Tuto zásadní informaci ovšem vedení ÚSTR a ABS při šetření ÚOOÚ zamlčelo.

1. Číslo listu NAD 235		Evidenční list NAD archivního souboru (100000020/235, str. 1, dne: 05.02.2010)		20. Evidenční jednotky:		20a. Počet (ks)		20b. Časový rozsah	
2. Instituce 100-000020 Archiv bezpečnostních složek		3. Držitel - vlastník		4. Název Evidence rájových osob MV		5. Značka EZO/MV		6. Evidenční st. 1 Archivní soubory v přímé péči	
7. Časový rozsah (1951) 1958 - 1990 (1992)		8. Přístupnost 2 Částečné přístupny		9. Metráž: (bm)		10. Původce Statisticko-evidenční odbor FMV a jeho předchůdci, evidenční útvary krajských správ SNB a jejich předchůdci		11. Archivní pomůcky: Druh pomůcky	
12. Stav ke dni 24.04.2009		13. Kategorie II		14. Místo uložení 05		15. Skupina tematické evidence 020300		16. Místo vzniku Brno Československé Budějovice Hradec Králové Ostrava Písek Praha Ústí nad Labem	
17. Stav zachování: 2 - mezerovitě		17a. Úplnost		17b. Fyzický stav 2 - poškozeny		17c. Charakter poškození trhliny, přelomení		18. Prohlášeno za AKP (NKP)	
19. Kopie (ks)		19a. Bezpečnostní 19b. Studijní		20c. Celkem (hlavních)		315		315 (1951) 1958 - 1990 (1992)	

Po zveřejnění uvedené skutečnosti „údajně omylem“ právník ABS Ľubomír Augustín roztrhal doklad o zařazení evidence EZO do NAD.

Mgr. Daniel Herman
ředitel Ústavu

Praha 17. prosince 2010

Č.j.: UST – 487/2010

Počet listů: 1

Vážená paní předsedkyně,

s ohledem na poškození dobrého jména bývalého ředitele Archivu bezpečnostních složek (dále jen „Archiv“) PhDr. Ladislava Bukovského mj. i ze strany tehdejšího vedení Ústavu pro studium totalitních režimů (dále jen „Ústav“), které vedlo až k jeho následnému odvolání z funkce ředitele Archivu jedním z mých předchůdců proti vůli Rady Ústavu, považuji za nutné Vás informovat o svém názoru na celou věc.

Poté, co jsem se obeznámil s dostupnými informacemi, dospěl jsem k přesvědčení, že PhDr. Bukovszky vedl Archiv s plnou zodpovědností a nedopustil se odborných, manažerských či dokonce etických pochybení, která mu byla vytýkána. Pod zorným úhlem určitého časového odstupu se nemohu ubránit dojmu účelovosti a podjatosti veřejně prezentovaných osóení spojovaných s výkonem jeho funkce – jak neřešení údajného poškození archiválií během digitalizace, zveřejnění evidenčních údajů zpravodajské správy Generálního štábu ČSLA, podání informací Úřadu pro ochranu osobních údajů ve věci Stanislava Pence tak i tzv. nestandardního vyřizování badatelských dotazů.

Jako současný ředitel Ústavu pro studium totalitních režimů vyslovuji proto tímto PhDr. Ladislavu Bukovskému omluvu, čímž chci podpořit i obnovu jeho dobrého jména.

S pozdravem

Vážená paní
Doc. PhDr. Marie Ryantová, CSc.
Předsedkyně
Česká archivní společnost
Archivní 4
149 00 Praha 4 - Chodovec

**Ještě před rozhodnutím
ÚOOÚ jsem požádal
nového ředitele ÚSTR
Daniela Hermana, aby
napravil chybné kroky
svých předchůdců a
zveřejnil databázi
„EZO“. Ředitel ÚSTR
Herman nic z tohoto
neučinil, naopak rozeslal
různým partnerským
institucím dopis, v němž
„očist'oval dobré jméno“
bývalého ředitele ABS
Ladislava Bukovského.**

V této kauze jsem se 20. ledna 2011 obrátil na Radu ÚSTR, aby jako řídicí a kontrolní orgán ÚSTR sjednala nápravu. Rada se podle zveřejněných „závěrů“ na žádném ze svých následujících zasedání touto otázkou nezabývala.

Ústav pro studium
totalitních režimů

45. jednání Rady Ústavu pro studium totalitních režimů
dne 30. března 2011

Program:

Ad 4.: Na uzavřeném jednání Rady ÚSTR byl podán návrh na změnu Jednacího řádu Rady ÚSTR (čl. 5 – Jednání Rady), aby jednání Rady ÚSTR bylo veřejné. Návrh nebyl přijat.
3 pro, 3 proti

7. Různé

Podle zákona kontroluje činnost ÚSTR a ABS také Senát PČR. Poslední výroční zprávu o činnosti ÚSTR (za rok 2009) senátoři „vzali na vědomí“ prosinci 2010. Chyběla v ní řada informací a vysvětlení kauz, které se v souvislosti s ÚSTR a ABS často objevovaly v médiích.

Například:

- časté personální změny a odchody odborníků
- výsledky kontroly NKÚ
- kritika procesu digitalizace a zpřístupňování
- pochybné zakázky
- účelové a selektivní zveřejňování dokumentů
- petice osobností za odvolání ředitele Pavla Žáčka

Jednání Rady ÚSTR jsou neveřejná, nahrávky a zápisy z jednání nejsou pro občany přístupná. Členy Rady volí Senát PČR.

